

Det demokratiska samtalet

Frida Sandelin [SOM-rapport nr 2020:18]

Innehållsförteckning

Introduktion.....	1
Tabell 2 Vill du vara med och påverka frågor som rör den kommun där du bor? 2019.....	3
Tabell 3 Vill du vara med och påverka frågor som rör den kommun där du bor? efter bakgrundsfaktorer, 2019	4
Tabell 4 Varför vill du inte vara med och påverka? 2019	5
Tabell 5 Anledning till att inte vilja vara med och påverka: <i>Jag kan för lite om hur jag ska göra</i> efter bakgrundsfaktorer, 2019	6
Tabell 6 Anledning till att inte vilja vara med och påverka: <i>Jag är inte tillräckligt intresserad</i> efter bakgrundsfaktorer, 2019	7
Tabell 7 Anledning till att inte vilja vara med och påverka: <i>Jag har inte tid</i> efter bakgrundsfaktorer, 2019	8
Tabell 8 Anledning till att inte vilja vara med och påverka: <i>Jag tror inte det spelar någon roll, de som bestämmer lyssnar nog inte i alla fall</i> efter bakgrundsfaktorer, 2019	9
Tabell 9 Anledning till att inte vilja vara med och påverka: <i>Jag är på väg att flytta från kommunen</i> efter bakgrundsfaktorer, 2019	10
Tabell 10 Anledning till att inte vilja vara med och påverka: <i>Annat</i> efter bakgrundsfaktorer, 2019	11
Tabell 11 Påståenden om politik och samhälle, 2019.....	12
Tabell 12 "Jag förstår de flesta politiska frågor som diskuteras i nyheterna" efter bakgrundsfaktorer, 2019	13
Tabell 13 "Jag försöker ofta påverka andra människor i frågor som rör politik och samhälle" efter bakgrundsfaktorer, 2019	14
Tabell 14 "Jag vet vad jag tycker i viktiga samhällsfrågor" efter bakgrundsfaktorer, 2019	15
Tabell 15 "Jag tvivlar på min förmåga att delta i en grupp eller förening som sysslar med politiska frågor" efter bakgrundsfaktorer, 2019.....	16
Tabell 16 Det finns olika sätt att agera i samhällsfrågor och politiska frågor. Har du själv gjort något av följande saker? 2019.....	17
Tabell 17 Andel som de senaste 12 månaderna agerat i olika samhällsfrågor eller politiska frågor 2017–2019.....	18
Tabell 18 Andel som på något sätt agerat/inte agerat i samhällsfrågor eller politiska frågor efter bakgrundsfaktorer 2019	19

Introduktion

SOM-undersökningarna genomförs varje år sedan 1986 av SOM-institutet vid Göteborgs universitet. Syftet med undersökningarna är att kartlägga svensk opinion och belysa hur svenska folkets vanor och attityder förändras över tid. SOM-institutet är en centrumbildning vid Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG), Göteborgs universitet och har sin bakgrund i ett långvarigt samarbete mellan de två grundarinstitutionerna Statsvetenskapliga institutionen och Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG). Sedan 2017 är SOM-institutet även inrättat som en fakultetsgemensam forskningsinfrastruktur vid samhällsvetenskapliga fakulteten, Göteborgs universitet. Den nationella SOM-undersökningen genomförs i samverkan med forskare från olika discipliner, främst inom samhällsvetenskap.

SOM-undersökningens rapportserie står för en betydande del av resultatredovisningen av SOM-undersökningarna. Resultat publiceras även i form av presentationer och fördjupade analyser i de återkommande forskarantologierna. Alla publikationer finns tillgängliga för nedladdning på SOM-institutets webbsida www.som.gu.se. En utförlig metoddokumentation från den nationella SOM-undersökningen 2019 finns tillgänglig på hemsidan¹.

Den nationella SOM-undersökningen 2019

Fältarbetet för den nationella SOM-undersökningen följer i huvudsak samma upplägg från år till år. 2019 års SOM-undersökning använde en undersökningsdesign som kallas blandad datainsamling (*mixed mode*) vilket innebär att data primärt samlades in via postenkäter, men respondenterna gavs även möjlighet att fylla i enkäten på internet.

Undersökningen skickades ut till ett systematiskt sannolikhetsurval av den svenska befolkningen. Urvalsramen innefattade alla svenska och utländska medborgare som har sin primära adress i Sverige och som är mellan 16 och 85 år. År 2019 ingick 21 000 personer i det totala urvalet. Den totala urvalsstorleken delades in i sex jämnstora grupper till vilka olika editioner av SOM-undersökningen 2019 skickades till. Samtliga formulär innehöll 12 sidor med frågor varav ett antal sidor är fyllda med projektspecifika frågor vilka varierar mellan formulären.

Svaren samlades in mellan den 16 september och 31 december 2019. En stor andel av svaren inkom tidigt och 30 dagar in i fältarbetet hade närmare 70 procent av de slutgiltiga svaren kommit in. Under fältperioden genomfördes en serie påminnelser via post, telefon och SMS.

Svarsfrekvens och representativitet

Av det ursprungliga urvalet på totalt 21 000 personer var det 10 068 personer som besvarade och skickade in formuläret vilket motsvarar en nettosvarsfrekvens på 49 procent².

Vilka som svarar och vilka som inte svarar på en frågeundersökning har betydelse för tolkningen av undersökningens resultat. Om en viss grupp är underrepresenterad och samma grupps svar tenderar att skilja sig från övrigas blir studiens resultat mindre giltiga för populationen som helhet. Trots att knappt hälften av respondenterna inte svarar på enkäten är den demografiska representativiteten i svarsgruppen god i de flesta avseenden. I figur 1 görs det däremot tydligt att en lägre andel i de yngre åldersgrupperna svarar på SOM-undersökningarna. 2019 fick respondenterna för tredje gången en

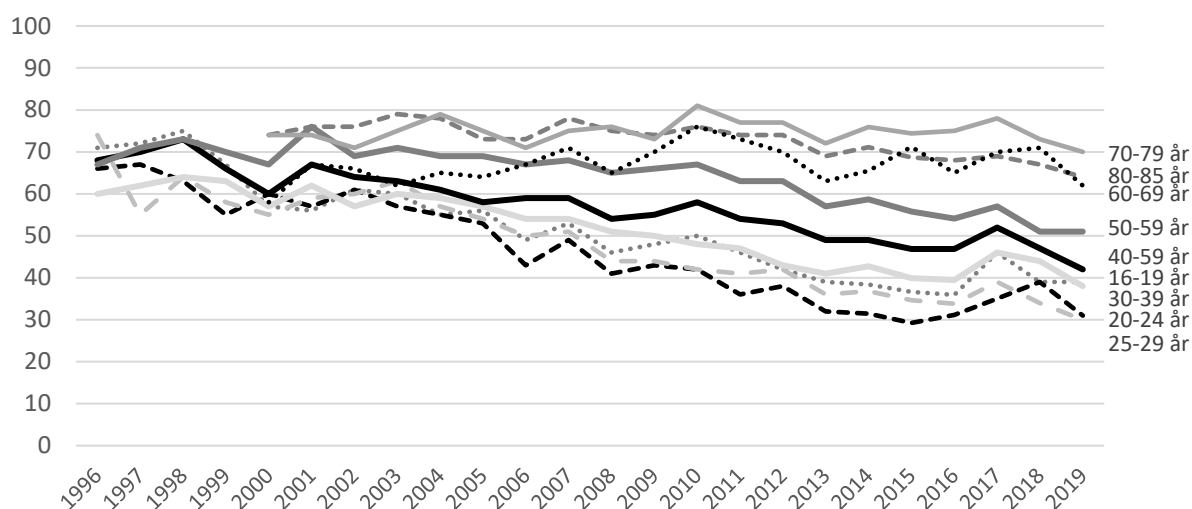
¹ https://som.gu.se/digitalAssets/1768/1768372_3.-metodrapport-riks-2019.pdf

² I nettosvarsfrekvensen har det så kallade naturliga bortfallet definierats bort. Till det naturliga bortfallet förs personer som är fysiskt eller mentalt oförmögna att svara på enkäten, personer som är avlidna, bortresta under större delen av fältperioden, emigrerade, har språksvårigheter eller inte alls talar svenska. Sammanlagt 550 personer, motsvarande 2,6 procent, har räknats bort som naturligt bortfall.

belöning i form av skraplott eller värdecheck efter inskickat svar. Det gav en positiv effekt på svarsfrekvensen och förbättrade de yngre åldersgruppernas representativitet.

Figur 1 Svarsfrekvens i olika åldersgrupper 1996–2019 (procent)

Träffsäkerheten i attitydfrågor om politiska förslag och bedömningar av ekonomin är hög trots variationen i svarsfrekvens mellan olika åldersgrupper. Frågor där det existerar större generationsskillnader, exempelvis nyhetskonsumtion, påverkas däremot något mer av att delar av befolkningen har en lägre representation i svarsunderlaget³.

Procentskattningar och felmarginaler

SOM-undersökningarna bygger på ett slumpmässigt urval av den svenska befolkningen 16-85 år. Resultat från sådana urvalsundersökningar är alltid förknippade med en osäkerhet som kan uttryckas i form av en felmarginal. Med hjälp av en felmarginal går det att beräkna ett konfidensintervall kring till exempel en procentskattning. Vi kan förvänta oss att procenttalet för hela populationen befinner sig inom konfidensintervallet i 95 fall av 100 i en tänkt situation med många upprepade mätningar. Att vara medveten om felmarginalen gör att vi lättare undviker att dra slutsatser om förändringar eller gruppskillnader som enbart beror på slumpen. Tabellen nedan ger några exempel på hur stor felmarginalen är vid olika gruppstorlekar och procentskattningar.

Tabell 1 Lathund för procentskattningar vid olika gruppstorlekar (felmarginaler och procentenheter)

Skattning	100	200	400	800	1 000	2 000
50 procent	±9,8	±6,9	±4,9	±3,5	±3,1	±2,2
30 procent	±9,0	±6,4	±4,5	±3,2	±2,8	±2,0
10 procent	±5,9	±4,2	±2,9	±2,1	±1,9	±1,3
6 procent	±4,7	±3,3	±2,3	±1,6	±1,5	±1,0
2 procent	±2,7	±1,9	±1,4	±1,0	±0,9	±0,6

SOM-institutet har i samverkan med Kulturdepartementet undersökt om svenskarna vill påverka frågor i kommunen, varför de eventuellt inte vill påverka, samt ställer sig till olika påståenden om samhälle och politik. Frågorna har ställts i formulär 6.

³ Elias Markstedt (2014) Representativitet och viktning. SOM-rapport 2014:20, SOM-institutet, Göteborgs universitet.

Tabell 2 Vill du vara med och påverka frågor som rör den kommun där du bor? 2019 (procent)

	Ja	Fel-marg.	Nej	Fel-marg.	Summa	Antal svar
<i>Samtliga</i>	51	± 2,4	49	± 2,4	100	1 633

Kommentar: Frågan lyder: 'Vill du vara med och påverka frågor som rör den kommun där du bor?'. Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 3 Vill du vara med och påverka frågor som rör den kommun där du bor? efter bakgrundsfaktorer, 2019 (procent)

	Ja	Nej	Summa	Antal svar
<i>Samtliga</i>	51	49	100	1 633
Kvinna	48	52	100	824
Man	54	46	100	806
<i>Ålder</i>				
16–29 år	55	45	100	262
30–49 år	61	39	100	428
50–64 år	52	48	100	447
65–85 år	41	59	100	496
<i>Utbildningsnivå¹</i>				
Låg	28	72	100	225
Medellåg	51	49	100	516
Medelhög	53	47	100	365
Hög	61	39	100	506
<i>Boendekområde</i>				
Ren landsbygd	52	48	100	220
Mindre tätort	49	51	100	313
Stad eller större tätort	51	49	100	801
Sthlm/Gbg/Malmö	56	44	100	272
<i>Uppväxt</i>				
I Sverige	52	48	100	1 429
Utanför Sverige	45	55	100	122

Kommentar: Frågan lyder: 'Vill du vara med och påverka frågor som rör den kommun där du bor?'. Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 4 Varför vill du inte vara med och påverka? 2019 (procent)

	Kryss (ja)	Fel-marg.	Ej kryss	Summa	Antal svar ¹
Jag kan för lite om hur jag ska göra	27	± 3,0	73	100	772
Jag är inte tillräckligt intresserad	48	± 3,4	52	100	772
Jag har inte tid	33	± 3,2	67	100	772
Jag tror inte det spelar någon roll, de som bestämmer lyssnar nog inte i alla fall	34	± 3,2	66	100	772
Jag är på väg att flytta från kommunen	4	± 1,3	96	100	772
Annat	11	± 2,1	89	100	772

Kommentar: Frågan lyder: 'Varför vill du inte vara med och påverka?' och är ställd efter frågan 'Vill du vara med och påverka frågor som rör den kommun där du bor?'. Flera alternativ får markeras. Enbart de som svarade nej på frågan om de vill vara med och påverka, samt svarade på någon av delfrågorna är med i procentbasen. ¹Antalet svar motsvarar antalet som kryssat i minst ett av svarsalternativen.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 5 Anledning till att inte vilja vara med och påverka: *Jag kan för lite om hur jag ska göra efter bakgrundsfaktorer, 2019 (procent)*

	Kryss (ja)	Ej kryss	Summa	Antal svar
<i>Samtliga</i>	27	73	100	772
Kvinna	33	67	100	415
Man	21	79	100	355
<i>Ålder</i>				
16–29 år	47	53	100	116
30–49 år	28	72	100	163
50–64 år	18	82	100	213
65–85 år	26	74	100	280
<i>Utbildningsnivå¹</i>				
Låg	29	71	100	152
Medellåg	32	68	100	250
Medelhög	24	76	100	168
Hög	23	77	100	193
<i>Boendekområde</i>				
Ren landsbygd	24	76	100	105
Mindre tätort	34	66	100	156
Stad eller större tätort	25	75	100	378
Sthlm/Gbg/Malmö	28	72	100	119
<i>Uppväxt</i>				
I Sverige	28	72	100	665
Utanför Sverige	12	88	100	65

Kommentar: Frågan lyder: 'Varför vill du inte vara med och påverka?: *Jag kan för lite om hur jag ska göra*' och är ställd efter frågan 'Vill du vara med och påverka frågor som rör den kommun där du bor?'. Flera alternativ får markeras. Enbart de som svarade nej på frågan om de vill vara med och påverka, samt svarade på någon av delfrågorna är med i procentbasen. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 6 Anledning till att inte vilja vara med och påverka: *Jag är inte tillräckligt intresserad* efter bakgrundsfaktorer, 2019 (procent)

	Kryss (ja)	Ej kryss	Summa	Antal svar
<i>Samtliga</i>	48	52	100	772
Kvinna	47	53	100	415
Man	49	51	100	355
<i>Ålder</i>				
16–29 år	53	47	100	116
30–49 år	37	63	100	163
50–64 år	51	49	100	213
65–85 år	49	51	100	280
<i>Utbildningsnivå¹</i>				
Låg	46	54	100	152
Medellåg	52	48	100	250
Medelhög	46	54	100	168
Hög	46	54	100	193
<i>Boendeområde</i>				
Ren landsbygd	41	59	100	105
Mindre tätort	51	49	100	156
Stad eller större tätort	50	50	100	378
Sthlm/Gbg/Malmö	45	55	100	119
<i>Uppväxt</i>				
I Sverige	49	51	100	665
Utanför Sverige	38	62	100	65

Kommentar: Frågan lyder: 'Varför vill du inte vara med och påverka?: *Jag är inte tillräckligt intresserad*' och är ställd efter frågan 'Vill du vara med och påverka frågor som rör den kommun där du bor?'. Flera alternativ får markeras. Enbart de som svarade nej på frågan om de vill vara med och påverka, samt svarade på någon av delfrågorna är med i procentbasen.

¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 7 Anledning till att inte vilja vara med och påverka: *Jag har inte tid* efter bakgrundsfaktorer, 2019 (procent)

	Kryss (ja)	Ej kryss	Summa	Antal svar
<i>Samtliga</i>	33	67	100	772
Kvinna	34	66	100	415
Man	32	68	100	355
<i>Ålder</i>				
16–29 år	43	57	100	116
30–49 år	56	44	100	163
50–64 år	41	59	100	213
65–85 år	10	90	100	280
<i>Utbildningsnivå¹</i>				
Låg	14	86	100	152
Medellåg	34	66	100	250
Medelhög	35	65	100	168
Hög	45	55	100	193
<i>Boendeområde</i>				
Ren landsbygd	34	66	100	105
Mindre tätort	37	63	100	156
Stad eller större tätort	30	70	100	378
Sthlm/Gbg/Malmö	39	61	100	119
<i>Uppväxt</i>				
I Sverige	33	67	100	665
Utanför Sverige	37	63	100	65

Kommentar: Frågan lyder: 'Varför vill du inte vara med och påverka?: *Jag har inte tid*' och är ställd efter frågan 'Vill du vara med och påverka frågor som rör den kommun där du bor?'. Flera alternativ får markeras. Enbart de som svarade nej på frågan om de vill vara med och påverka, samt svarade på någon av delfrågorna är med i procentbasen. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 8 **Anledning till att inte vilja vara med och påverka: *Jag tror inte det spelar någon roll, de som bestämmer lyssnar nog inte i alla fall* efter bakgrundsfaktorer, 2019 (procent)**

	Kryss (ja)	Ej kryss	Summa	Antal svar
<i>Samtliga</i>	34	66	100	772
Kvinna	32	68	100	415
Man	36	64	100	355
<i>Ålder</i>				
16–29 år	22	78	100	116
30–49 år	26	74	100	163
50–64 år	32	68	100	213
65–85 år	45	55	100	280
<i>Utbildningsnivå¹</i>				
Låg	49	51	100	152
Medellåg	33	67	100	250
Medelhög	29	71	100	168
Hög	30	70	100	193
<i>Boendeområde</i>				
Ren landsbygd	40	60	100	105
Mindre tätort	38	62	100	156
Stad eller större tätort	34	66	100	378
Sthlm/Gbg/Malmö	23	77	100	119
<i>Uppväxt</i>				
I Sverige	35	65	100	665
Utanför Sverige	29	71	100	65

Kommentar: Frågan lyder: 'Varför vill du inte vara med och påverka?: *Jag tror inte det spelar någon roll, de som bestämmer lyssnar nog inte i alla fall*' och är ställd efter frågan 'Vill du vara med och påverka frågor som rör den kommun där du bor?'. Flera alternativ får markeras. Enbart de som svarade nej på frågan om de vill vara med och påverka, samt svarade på någon av delfrågorna är med i procentbasen.¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 9 Anledning till att inte vilja vara med och påverka: *Jag är på väg att flytta från kommunen efter bakgrundsfaktorer, 2019 (procent)*

	Kryss (ja)	Ej kryss	Summa	Antal svar
<i>Samtliga</i>	4	96	100	772
Kvinna	4	96	100	415
Man	3	97	100	355
<i>Ålder</i>				
16–29 år	9	91	100	116
30–49 år	5	95	100	163
50–64 år	2	98	100	213
65–85 år	2	98	100	280
<i>Utbildningsnivå¹</i>				
Låg	0	100	100	152
Medellåg	2	98	100	250
Medelhög	7	93	100	168
Hög	5	95	100	193
<i>Boendeområde</i>				
Ren landsbygd	4	96	100	105
Mindre tätort	4	96	100	156
Stad eller större tätort	2	98	100	378
Sthlm/Gbg/Malmö	8	92	100	119
<i>Uppväxt</i>				
I Sverige	4	96	100	665
Utanför Sverige	6	94	100	65

Kommentar: Frågan lyder: 'Varför vill du inte vara med och påverka?: *Jag är på väg att flytta från kommunen*' och är ställd efter frågan 'Vill du vara med och påverka frågor som rör den kommun där du bor?'. Flera alternativ får markeras Enbart de som svarade nej på frågan om de vill vara med och påverka, samt svarade på någon av delfrågorna är med i procentbasen. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 10 Anledning till att inte vilja vara med och påverka: *Annat* efter bakgrundsfaktorer, 2019 (procent)

	Kryss (ja)	Ej kryss	Summa	Antal svar
<i>Samtliga</i>	11	89	100	772
Kvinna	12	88	100	415
Man	9	91	100	355
<i>Ålder</i>				
16–29 år	9	91	100	116
30–49 år	8	92	100	163
50–64 år	9	91	100	213
65–85 år	14	86	100	280
<i>Utbildningsnivå¹</i>				
Låg	11	89	100	152
Medellåg	10	90	100	250
Medelhög	12	88	100	168
Hög	9	91	100	193
<i>Boendeområde</i>				
Ren landsbygd	9	91	100	105
Mindre tätort	6	94	100	156
Stad eller större tätort	12	88	100	378
Sthlm/Gbg/Malmö	10	90	100	119
<i>Uppväxt</i>				
I Sverige	10	90	100	665
Utanför Sverige	17	83	100	65

Kommentar: Frågan lyder: 'Varför vill du inte vara med och påverka?: *Annat*' och är ställd efter frågan 'Vill du vara med och påverka frågor som rör den kommun där du bor?'. Flera alternativ får markeras. Enbart de som svarade nej på frågan om de vill vara med och påverka, samt svarade på någon av delfrågorna är med i procentbasen. ¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 11 Påståenden om politik och samhälle, 2019 (procent)

	Stämmer mycket dåligt	Fel- marg.	Stämmer ganska dåligt	Fel- marg.	Stämmer varken bra eller dåligt	Fel- marg.	Stämmer ganska bra	Fel- marg.	Stämmer mycket bra	Fel- marg.	Summa	Antal svar
Jag förstår de flesta politiska frågor som diskuteras i nyheterna	3	± 0,8	6	± 1,2	17	± 1,9	50	± 2,5	24	± 2,1	100	1 559
Jag försöker ofta påverka andra människor i frågor som rör politik och samhälle	25	± 2,2	20	± 2,0	34	± 2,4	15	± 1,8	6	± 1,2	100	1 542
Jag vet vad jag tycker i viktiga samhällsfrågor	3	± 0,8	5	± 1,0	14	± 1,7	49	± 2,5	29	± 2,3	100	1 560
Jag tvivlar på min förmåga att delta i en grupp eller förening som sysslar med politiska frågor	19	± 2,0	19	± 1,9	29	± 2,3	20	± 2,0	13	± 1,7	100	1 550

Kommentar: Frågan lyder: 'I vilken utsträckning stämmer följande påståenden in på dig?'. Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 12 "Jag förstår de flesta politiska frågor som diskuteras i nyheterna" efter bakgrundsfaktorer, 2019 (procent)

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer varken bra eller dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Summa	Antal
<i>Samtliga</i>	3	6	17	50	24	100	1 559
Kvinna	3	7	18	54	18	100	792
Man	3	5	15	48	29	100	764
<i>Ålder</i>							
16–29 år	6	9	16	47	22	100	247
30–49 år	3	6	14	51	26	100	412
50–64 år	2	6	19	48	25	100	429
65–85 år	2	5	18	54	21	100	471
<i>Utbildningsnivå¹</i>							
Låg	5	8	27	47	13	100	205
Medellåg	3	9	20	51	17	100	494
Medelhög	2	6	16	54	22	100	349
Hög	2	2	10	50	36	100	496
<i>Boendeområde</i>							
Ren landsbygd	1	7	21	54	17	100	210
Mindre tätort	4	8	18	51	19	100	296
Stad eller större tätort	3	6	17	50	24	100	765
Sthlm/Gbg/Malmö	2	4	11	51	32	100	263
<i>Uppväxt</i>							
I Sverige	2	6	16	52	24	100	1 366
Utanför Sverige	8	8	19	47	18	100	113

Kommentar: Frågan lyder: 'I vilken utsträckning stämmer följande påståenden in på dig?: *Jag förstår de flesta politiska frågor som diskuteras i nyheterna*'. Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 13 "Jag försöker ofta påverka andra människor i frågor som rör politik och samhälle" efter bakgrundsfaktorer, 2019 (procent)

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer varken bra eller dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Summa	Antal
<i>Samtliga</i>	25	20	34	15	6	100	1 542
Kvinna	26	22	33	14	5	100	780
Man	25	19	33	17	6	100	759
<i>Ålder</i>							
16–29 år	22	17	29	22	10	100	246
30–49 år	21	24	34	17	4	100	407
50–64 år	25	22	36	12	5	100	426
65–85 år	32	17	32	14	5	100	463
<i>Utbildningsnivå¹</i>							
Låg	42	17	31	7	3	100	199
Medellåg	28	19	30	18	5	100	485
Medelhög	24	20	33	16	7	100	347
Hög	18	23	35	17	7	100	496
<i>Boendeområde</i>							
Ren landsbygd	30	17	36	14	3	100	208
Mindre tätort	32	16	31	18	3	100	297
Stad eller större tätort	25	23	32	14	6	100	754
Sthlm/Gbg/Malmö	17	21	38	16	8	100	261
<i>Uppväxt</i>							
I Sverige	25	21	33	15	6	100	1 362
Utanför Sverige	27	9	41	18	5	100	105

Kommentar: Frågan lyder: 'I vilken utsträckning stämmer följande påståenden in på dig?: *Jag försöker ofta påverka andra människor i frågor som rör politik och samhälle*'. Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 14 "Jag vet vad jag tycker i viktiga samhällsfrågor" efter bakgrundsfaktorer, 2019 (procent)

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer varken bra eller dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Summa	Antal
<i>Samtliga</i>	3	5	14	49	29	100	1 560
Kvinna	3	5	16	51	25	100	791
Man	3	5	13	46	33	100	766
<i>Ålder</i>							
16–29 år	3	9	15	47	26	100	247
30–49 år	2	4	15	51	28	100	409
50–64 år	2	3	15	52	28	100	429
65–85 år	4	4	12	48	32	100	475
<i>Utbildningsnivå¹</i>							
Låg	5	4	20	44	27	100	207
Medellåg	3	6	16	48	27	100	490
Medelhög	2	7	10	55	26	100	350
Hög	2	2	12	50	34	100	498
<i>Boendeområde</i>							
Ren landsbygd	2	5	15	50	28	100	210
Mindre tätort	5	5	15	49	26	100	299
Stad eller större tätort	2	4	15	51	28	100	763
Sthlm/Gbg/Malmö	3	5	11	46	35	100	265
<i>Uppväxt</i>							
I Sverige	2	4	14	51	29	100	1 372
Utanför Sverige	8	6	17	44	25	100	110

Kommentar: Frågan lyder: 'I vilken utsträckning stämmer följande påståenden in på dig?: *Jag vet vad jag tycker i viktiga samhällsfrågor*'. Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 15 "Jag tvivlar på min förmåga att delta i en grupp eller förening som sysslar med politiska frågor" efter bakgrundsfaktorer, 2019 (procent)

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer varken bra eller dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Summa	Antal
<i>Samtliga</i>	19	19	29	20	13	100	1 550
Kvinna	17	17	30	21	15	100	786
Man	22	20	30	18	10	100	761
<i>Ålder</i>							
16–29 år	16	20	30	21	13	100	245
30–49 år	21	25	28	18	8	100	405
50–64 år	23	21	30	16	10	100	427
65–85 år	17	11	31	23	18	100	473
<i>Utbildningsnivå¹</i>							
Låg	12	8	31	26	23	100	212
Medellåg	13	20	32	20	15	100	485
Medelhög	19	19	31	20	11	100	345
Hög	29	21	26	17	7	100	494
<i>Boendeområde</i>							
Ren landsbygd	16	15	29	21	19	100	211
Mindre tätort	22	18	28	19	13	100	296
Stad eller större tätort	19	19	31	19	12	100	758
Sthlm/Gbg/Malmö	21	23	28	20	8	100	262
<i>Uppväxt</i>							
I Sverige	20	19	29	19	13	100	1 366
Utanför Sverige	14	19	37	22	8	100	108

Kommentar: Frågan lyder: 'I vilken utsträckning stämmer följande påståenden in på dig?: *Jag tvivlar på min förmåga att delta i en grupp eller förening som sysslar med politiska frågor*'.

Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 16 Det finns olika sätt att agera i samhällseliga och politiska frågor. Har du själv gjort något av följande saker? 2019 (procent)

	Ja, under de senaste 12 månaderna	Fel-marg.	Ja, för en längre tid sedan	Fel-marg.	Nej	Fel-marg.	Summa	Antal svar
Skrivit under en namninsamling	25	± 2,1	38	± 2,3	37	± 2,3	100	1 657
Kontaktat en politiker	8	± 1,3	11	± 1,5	81	± 1,9	100	1 638
Kontaktat en tjänsteman	15	± 1,8	17	± 1,8	68	± 2,3	100	1 630
Deltagit i en demonstration	5	± 1,1	15	± 1,7	80	± 2,0	100	1 636
Deltagit i möte om kommunens verksamhet	7	± 1,3	14	± 1,7	79	± 2,0	100	1 635
Diskuterat politik i forum på internet	10	± 1,5	7	± 1,2	83	± 1,8	100	1 637
Skrivit insändare till en tidning	3	± 0,8	10	± 1,5	87	± 1,6	100	1 636
Arbetat i aktionsgrupp	1	± 0,6	4	± 1,0	95	± 1,1	100	1 634
Skrivit eller kommenterat i sociala medier	23	± 2,0	9	± 1,4	68	± 2,3	100	1 638
Totalt, samtliga aktiviteter	45	± 2,4	32	± 2,2	23	± 2,0	100	1 664

Kommentar: Frågan lyder: Det finns olika sätt att agera i samhällseliga och politiska frågor. Har du själv gjort något av följande?'. Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan. Det aggregerade måttet, samtliga aktiviteter, redovisar det maximala värdet svarspersonen angivit på någon av delfrågorna. Exempel: En person som kryssat "Nej" på fyra delfrågor men "Ja, under de senaste 12 månaderna" på en delfråga hamnar i kategorin "Ja, under de senaste 12 månaderna". Andelen av den svenska befolkningen som *någon gång* agerat i någon av de sammanhang som frågan avser är 77 procent (n=1 664).

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

Tabell 17 Andel som de senaste 12 månaderna agerat i olika samhälleliga eller politiska frågor 2017–2019 (procent)

	2017	Fel-marg.	2018	Fel-marg.	2019	Fel-marg.
Skrivit under en namninsamling	24	± 2,0	23	± 2,0	25	± 2,1
Kontaktat en politiker	9	± 1,3	10	± 1,4	8	± 1,3
Kontaktat en tjänsteman	16	± 1,7	16	± 1,7	15	± 1,8
Deltagit i en demonstration	6	± 1,1	5	± 1,0	5	± 1,1
Deltagit i möte om kommunens verksamhet	9	± 1,3	8	± 1,3	7	± 1,3
Diskuterat politik i forum på internet	10	± 1,4	11	± 1,4	10	± 1,5
Skrivit insändare till en tidning	4	± 0,9	3	± 0,8	3	± 0,8
Arbetat i aktionsgrupp	2	± 0,7	2	± 0,7	1	± 0,6
Skrivit eller kommenterat i sociala medier	22	± 1,9	23	± 2,0	23	± 2,0
Totalt, samtliga aktiviteter	46	± 2,3	47	± 2,3	45	± 2,4

Kommentar: Frågan lyder: Det finns olika sätt att agera i samhälleliga och politiska frågor. Har du själv gjort något av följande?'. Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan. Det aggregerade måttet, samtliga aktiviteter, redovisar det maximala värdet svarspersonen angivit på någon av delfrågorna.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2017–2019.

Tabell 18 Andel som på något sätt agerat/inte agerat i samhällliga eller politiska frågor efter bakgrundsfaktorer 2019 (procent)

	Ja, de senaste 12 månaderna	Ja, för en längre tid sedan	Nej	Summa	Antal svar
<i>Samtliga</i>	45	32	23	100	1 664
Kvinna	46	32	22	100	844
Man	44	31	25	100	817
<i>Ålder</i>					
16–29 år	57	19	24	100	263
30–49 år	55	27	18	100	430
50–64 år	42	35	23	100	451
65–85 år	34	38	28	100	520
<i>Utbildningsnivå¹</i>					
Låg	26	33	41	100	239
Medellåg	43	32	25	100	523
Medelhög	52	29	19	100	370
Hög	51	32	17	100	512
<i>Boendekområde</i>					
Ren landsbygd	42	31	27	100	222
Mindre tätort	47	31	22	100	322
Stad eller större tätort	44	33	23	100	818
Sthlm/Gbg/Malmö	50	26	24	100	274
<i>Uppväxt</i>					
I Sverige	46	32	22	100	1 454
Utanför Sverige	38	23	39	100	123

Kommentar: Frågan lyder: Det finns olika sätt att agera i samhällliga och politiska frågor. Har du själv gjort något av följande?'. Tabellen avser ett sammanslaget mått av alla svarsalternativ (se tabell 16). Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan.
¹Låg = ej fullgjord obligatorisk skola eller grundskola, Medellåg = gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning, men ej examen från högskola/universitet, Hög = examen från högskola/universitet.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019.

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför årligen nationella och lokala frågeundersökningar och anordnar seminarier på temat Samhälle, Opinion och Medier.

SOM-institutet | Seminariegatan 1B | Box 710, 405 30 Göteborg
031 786 3300 | info@som.gu.se | www.som.gu.se

